

นพ.ประเวศ” แนะนำพรครการเมืองเปิดเวทีสาธารณะทุกเดือน

ที่มา กรุงเทพธุรกิจ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2550

“หมอประเวศ วะสี” ชื่นชอบนโยบายสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญ แนะนำพรครการเมืองให้เปิดเวทีสาธารณะทุกเดือน เป็นช่องทางสร้างความเข้าใจร่วมกัน ขณะที่พรครการเมืองจากรับนโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่ดี เตรียมขยายในการหาเสียง นอกเหนือจากตัวบุคคล การกำหนดนโยบายสาธารณะจะต้องทำโดยคนที่มีความรู้เรื่องสาธารณะด้วย ขณะที่นักวิชาการ เห็นด้วยพรครการเมืองเน้นนโยบายสาธารณะ

กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ : นพ.ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโส ปาฐกถาพิเศษเรื่อง “กระบวนการนโยบายสาธารณะอย่างมีส่วนร่วม ทางออกเพื่อการสร้างสรรค์สังคมไทยในอนาคต” เช้าวันนี้ (26 มิ.ย.) ตอนหนึ่งว่า สังคมไทยมีความอุดมสมบูรณ์ แต่เราถูกสร้างให้มองสังคมไทยว่าเป็นคนจน คนของเราไม่เก่ง ถ้าเราสามารถเปลี่ยนทัศนคตินี้ได้ เชื่อว่าภายใน 5 ปีข้างหน้า สังคมไทยจะกลับสู่ความสงบสุขได้ โดยเราจะต้องเปิดพื้นที่ทางปัญญา และสังคม ซึ่งคือประชาธิปไตย เพื่อให้เราพร้อมบินออกจากอำนาจที่ครอบงำอยู่

นพ.ประเวศ กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญ เพราะกระทบสังคมทั้งหมด ไม่ว่าจะบวกหรือลบ ควรมีการเปิดเวทีสาธารณะทุกเดือน เพื่อให้ทุกฝ่าย เช่น นักการเมือง นักวิชาการ ประชาชน และสื่อมวลชน ได้เสนอความเห็น แต่การเสนอความเห็นต้องเคารพศีลธรรมพื้นฐาน และความเห็นจากทุกฝ่าย ซึ่งเท่าที่ดู พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี มีท่าทีเข้าใจเวทีสาธารณะ

“เวทีนี้ควรเป็นเวทีที่ทุกฝ่ายหาทางออกร่วมกัน โดยยึดกรอบสามเหลี่ยมเข็มนาฬิกา คือ สังคม ความรู้ และการเมือง เป็นตัวขับเคลื่อน และมองไปข้างหน้า โดยมีวิสัยทัศน์อย่าติดกับปัจจุบัน ที่สำคัญคือ ต้องมีเป้าหมายร่วมกัน อย่างมองสังคมผิดๆ นอกจากนี้ พรครการเมืองควรพัฒนาเป็นสถาบันที่ให้ความรู้กับประชาชน ไม่แบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน ไม่ว่าฝ่ายค้าน หรือรัฐบาล โดยเฉพาะฝ่ายค้าน ไม่ใช่ค้านทุกเรื่อง ให้ค้านในบางเรื่องที่เหมาะสม และสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลที่เห็นว่าดี” นพ.ประเวศ กล่าว

จากนั้น เป็นการอภิปรายเรื่อง “พรครการเมืองแห่งยุคสมัย กับกระบวนการกำหนดทิศทางนโยบายสาธารณะของประเทศอย่างมีส่วนร่วม” โดยมีตัวแทนจากภาคการเมือง นักวิชาการ และภาคประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็น อาทิ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กล่าวว่า นโยบายสาธารณะมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ เพราะเป็นตัวกำหนด และบอกทิศทางของพรครการเมืองนั้น ๆ หากเข้ามาบริหารประเทศ และเป็นสัญญาประชาคม ที่ต้องปฏิบัติภายหลังการเลือกตั้ง

“ต่อไปการหาเสียงของพรรคการเมือง นโยบายสาธารณะจะเป็นตัวขายมากขึ้น นอกเหนือจากขายตัวบุคคล ผมมั่นใจว่าพรรคการเมืองจะเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการ นโยบายทุกขั้นตอน ทุกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย นำไปปฏิบัติ ติดตามประเมินผล และตรวจสอบ ซึ่งประชาชนควรจับตามองในขั้นกำหนดนโยบาย และติดตามประเมินผล” นายจรินทร์ กล่าว

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา แกนนำกลุ่มไทยรักไทย กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่ดี หลาย คนต้องการเห็นการปฏิบัติจริง ซึ่งพรรคการเมืองจะเป็นตัวช่วยผลักดัน แล้วนำไปปฏิบัติให้เป็นจริง จึงขอให้ทุกฝ่ายอย่ารังเกียจพรรคการเมือง เพราะกระบวนการในบ้านเมืองของเรา พรรคการเมือง จะมีหน้าที่จัดการความลงตัวของประโยชน์ที่ขัดกันในสังคม ซึ่งการจัดทำนโยบายคงหนีไม่พ้นนโยบาย ที่โดนใจประชาชน

นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ ตัวแทนพรรคชาติไทย กล่าวว่า ต้องการเห็นการสร้างกระบวนการใช้นโยบายสาธารณะในทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่สำคัญคือ หัวใจของผู้ใช้ ถ้าพรรคการเมืองไม่มีจิตสาธารณะ ก็จะเป็นเพียงนิติบุคคล ดังนั้น การทำนโยบายสาธารณะ ต้องทำโดยคนที่ มีจิตสาธารณะ

ด้านนายอรรถจักร สัตยานุรักษ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวว่า รัฐต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเอง เพราะปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงในสังคมและรัฐมาก ทุกคนตกอยู่ในความ เสี่ยงสูง ทั้งเสี่ยงต่อชีวิตจริงๆ และในจินตนาการ เช่น ประชาชนมากกว่าร้อยละ 50 เป็นแรงงานนอกระบบ แรงงานพม่าที่ถูกมองว่าไม่ใช่ไทยและไม่ใช่มนุษย์ รวมถึงยังมีภาวะความเสี่ยงจากอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ซึ่งพรรคการเมืองต้องเห็นตรงนี้ ต้องเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สังคมไทยเดินหน้าต่อไป ทำให้สังคมตื่นตัว ส่งเสริมการศึกษาที่เชื่อมร้อยเข้ากับส่วนต่างๆ การศึกษาของแรงงานนอกระบบ

พรรคการเมืองต้องมีนโยบายสาธารณะที่ทำให้เห็นปัญหาอย่างเชื่อมโยง และต้องเปลี่ยนมุมมองของประเทศไทยใหม่จากเดิมที่คิดว่ามีแค่สมบัติของภาคเอกชนและสมบัติของรัฐ หากต้องกลับมามองเรื่องสมบัติชุมชน พรรคการเมืองจึงต้องเป็นปัญญาชนที่อธิบายปัญหาของประชาชนได้ ไม่ใช่แค่ นักเทคนิคทางการเมือง

ศ.นพ.ประภคิต วาทีสาธกกิจ กล่าวว่า เมื่อเริ่มทำเรื่องยาสูบนั้น ยังไม่ได้คิดถึงกระบวนการนโยบายสาธารณะ เพียงแต่มองว่าอยากให้เกิดอะไร อยากเห็นอะไรในสังคม โดยวิธีการผลักดันนั้นจะกระทำผ่านฝ่ายการเมืองด้วยการนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง แล้วโน้มน้าวใจให้เขาทำ ควบคู่กับสร้างกระแสสนับสนุนให้พรรคการเมืองทำอย่างไรก็ตาม กระบวนการตัดสินใจของพรรคการเมืองมี

ปัจจัยหลากหลายอย่าง เป็นการตัดสินใจภายใต้เงื่อนไขว่าใครกดดันมากกว่ากันก็จะหันเหไปทางนั้น ประชาชนจึงต้องกดดันพรรคการเมืองให้เกิดนโยบายสาธารณะที่ดี รวมถึงบอกด้วยว่านโยบายสาธารณะที่ไม่ดีจะเกิดผลเสียอย่างไร ด้วยการแสดงหลักฐานแล้วโน้มน้าวให้พรรคการเมืองทำตาม

อย่างไรก็ตาม การเมืองตัดสินใจด้านนโยบายสาธารณะ เพราะทำแล้วได้ประโยชน์ และไม่ทำแล้วจะถูกกลโกง เป็นเช่นนี้ทุกๆ การตัดสินใจ การผลักดันนโยบายสาธารณะจึงเป็นกระแสสังคม ถ้าสังคมไม่เห็นด้วยมากพอก็จะไม่ทำ เพราะอาจจะไม่รู้ไม่เห็นประโยชน์ต่อเรื่องส่วนตัว ด้วยหากเป็นประโยชน์ส่วนรวมแล้ว พรรคการเมืองมักไม่ทำ ซึ่งบ่อยครั้งการเลือกที่จะไม่ทำ พวกเขาจะได้ประโยชน์จากการไม่ทำนโยบายนั้นๆ

นอกจากนั้น นักวิชาการต้องคิดว่าเป็นหน้าที่ในการเอาชนะใจภาคการเมืองให้ได้ การจะทำให้เขาฟัง คือ การเข้าถึงตัวโดยตรง หรือไม่ก็ทำให้เป็นประเด็นสาธารณะ ทำให้เป็นข่าว ใช้สื่อ ถึงแม้ว่าเข้าถึงตัวบุคคลแล้ว ก็ยังต้องทำให้เป็นข่าว (media advocacy) ที่สำคัญ อย่างมองว่าสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาทำได้ในนโยบายระดับชาติอย่างเดียวเท่านั้น ระดับเล็กๆ ก็ทำได้